حکم دادگاه نیویورک در محکومیت ۳۶۴ میلیون دلاری ترامپ، می‌تواند زمینه‌ساز پایان «مرد دیوانه» باشد

جمهوری‌خواه‌ها در دادگاه؛ دموکرات‌ها آشفته

میراحمدرضا مشرف- صادق امامی
گروه جهان‌شهر

در شرایطی که حدود ۹ ماه به برگزاری انتخابات ریاست جمهوری در آمریکا (۱۵ آبان ماه ۱۴۰۳) زمان باقی مانده است، کشمکش‌ها و رقابت‌های سیاسی در این کشور نه‌تنها به نقطه اوج خود رسیده، بلکه حتی اوضاع نگران‌کننده‌ای را نیز برای مردم این کشور رقم زده است. همان‌طور که پیش‌بینی می‌شود این انتخابات نیز همچون انتخابات ۲۰۲۰ در یک فضای دو قطبی شدید و حتی احتمالا شدیدتر از دوره پیشین برگزار خواهد شد. در آخرین دوره انتخاباتی که ایالات‌متحده چنین تجربه‌ای را پشت‌سر گذاشت، وقایع و آشفتگی‌های بعد از آنکه به حوادث «۶ ژانویه» شهرت یافت، خدشه جبران‌ناپذیری به اعتبار و حیثیت این کشور و بالاخص نظام لیبرال دموکراسی آن وارد کرد. اکنون نیز تنش‌های دوامدار اخیری که دولت فدرال و ایالت‌ها (به خصوص ایالت تگزاس) را بر سر مسائل مهاجرت در برابر یکدیگر قرار داده است، مزید بر علت شده تا حتی برخی از شروع فرآیند تجزیه ایالات‌متحده صحبت به میان آورند. دقیقا در سایه چنین روندی است که نظرسنجی اخیر موسسه «گالوپ» نشان می‌دهد تنها ۲۸ درصد از آمریکایی‌ها به کارآمدی و کارکرد صحیح نظام سیاسی کشورشان باور دارند. در کنار این موضوع، به نظر می‌رسد آنها اعتماد و باور خود را به دو حزب سیاسی اصلی کشور هم از دست داده‌اند؛ چنانکه بر مبنای نظرسنجی دیگری از سوی همین موسسه، درحال حاضر ۴۳ درصد مردم آمریکا خود را وابسته به هیچ حزبی ندانسته و مستقل معرفی می‌کنند؛ رقمی که طی یک دهه اخیر بی‌سابقه بوده است. این موضوع تا حد زیادی به ناکارآمدی و ضعف سیستماتیک دو حزب دموکرات و جمهوری‌خواه باز می‌گردد؛ احزابی که به قول برخی تحلیلگران سیاسی از ایدئولوژی و آرمان‌های شفاف و روشن سیاسی و اجتماعی خود بیش از پیش فاصله گرفته و صرفا به مکانیسم و درواقع ماشینی برای نقل و انتقالات چهره‌های سیاسی به کاخ سفید و دیگر ساختارهای سیاسی نظام آمریکا مبدل شده‌اند.

در روزهایی که ساختار سیاسی و نظام دموکراسی آمریکایی حال و روز چندان خوبی را سپری نمی‌کند، مقبولیت و محبوبیت سیاسی هر دو حزب دموکرات و جمهوری‌خواه نیز از همین شرایط تبعیت می‌کند. براساس آخرین نظرسنجی‌های انجام گرفته از سوی موسسات آمریکایی، کسانی که خود را با هویت دموکرات معرفی می‌کنند به رقم ۲۷ درصد سقوط کرده است؛ که البته از این جهت تفاوت آماری چندانی با جمهوری‌خواهان ندارند. با این حال به نظر می‌رسد که وضعیت دو حزب در زمانی که رقابت‌های مقدماتی و درون حزبی را سپری می‌کنند، کاملا متفاوت از یکدیگر است. در این مورد باید گفت که تا چند ماه قبل اردوگاه جمهوری‌خواهان به سبب اختلاف نظرها بر سر حضور مجدد ترامپ و همچنین در جریان رقابت میان جناح‌های میانه‌رو و تندرو حزب بر سر تصاحب کرسی ریاست مجلس نمایندگان، با آشفتگی‌های فراوانی مواجه بود. اما گویا اکنون آرامش نسبی بر فضای داخلی حزب حاکم شده است که بدون شک بخش عمده‌ای از آن هم به تسلیم و تعظیم جمهوری‌خواهان در برابر ترامپ باز می‌گردد.

در انتخابات‌های پیشین آمریکا، در چنین زمانی تقریبا نامزد نهایی حزب در قدرت، برای استمرار تسلط بر کاخ سفید، وارد کارزار انتخابات می‌شد و حزب رقیب نیز درگیر فرآیندهای درون حزبی برای انتخاب کاندیدای با بیشترین اقبال. اما درحال حاضر نه نامزد حزبی که ریاست جمهوری را در دست دارد، نامزد نهایی است و نه نامزد حزب رقیب که طبق نظرسنجی‌ها بیشترین آرا را در اختیار دارد. در اردوگاه دموکرات‌ها که قدرت را در اختیار دارند، جو بایدن اصلی‌ترین نامزد انتخابات است اما توهمات پی‌درپی وی و رفتارهایی که نشان‌دهنده زوال عقل او به حساب می‌آیند، عقلای این حزب را با این پرسش مواجه ساخته که این پیرمرد توان رقابت در انتخابات و مناظره با دونالد ترامپ را خواهد داشت؟ پاسخ منفی است اما آنها نظاره‌گر هستند تا ببینند در آن سوی میدان قرار است چه اتفاقی بیفتد. برخلاف دموکرات‌ها، جمهوری‌خواهان تقریبا می‌دانند چه خواهند کرد ولی مساله اصلی آنها پرونده‌های قضایی است که برای دونالد ترامپ نامزد احتمالی‌شان در سیستم قضایی آمریکا باز شده است. نامزد پیشتاز انتخابات فعلی حزب جمهوری‌خواه در فرآیند محاکمه بر سر اتهامات جنایی در چهار مکان مختلف نیویورک، واشنگتن دی‌سی، جورجیا و فلوریدا است. برخی نظرسنجی‌ها حاکی از آن است که یک حکم مجرمیت می‌تواند بر تمایل تعداد کمی از مردم، اما بالقوه تعیین‌کننده برای رأی دادن به ترامپ تاثیر بگذارد. روز جمعه دادگاه مدنی نیویورک ترامپ را در پرونده‌ای که وی در آن به تخلفات مالی متهم شده بود ۳۶۴ میلیون دلار جریمه محکوم کرد. قاضی دادگاه اعلام کرد در این پرونده به این نتیجه رسیده که دونالد ترامپ سال‌ها با صورت حساب‌های مالی اغراق‌شده از میزان ثروتش، بانک‌ها و دیگر موسسه‌های مالی را فریب داده است. رئیس جمهوری پیشین آمریکا همچنین به مدت سه سال از حضور در راس شرکت‌های نیویورکی یا مدیریت آنها محروم شد. قاضی همچنین دو سال ممنوعیت برای پسران ترامپ وضع کرد و دستور داد که هر کدام بیش از ۴ میلیون دلار بپردازند. یکی از آنها اریک ترامپ، مدیر اجرایی شرکت است. این حکم این سوال را پیش آورده که آیا هیچ یک از اعضای خانواده می‌توانند در کوتاه‌مدت این تجارت را اداره کنند یا خیر؟ وکلای مدافع دونالد ترامپ گفته‌اند که ضمن اعتراض به این حکم درخواست تجدیدنظر خواهند کرد. یکی از وکلای مدافع دونالد ترامپ این پرونده را بخشی از «آزار حقوقی و قضایی موکلش با انگیزه‌های سیاسی» دانست. حکم صادره یک پیروزی برای دادستان کل نیویورک محسوب می‌شود که در سال ۲۰۲۲ تصمیم گرفت دونالد ترامپ را تحت تعقیب قضایی قرار دهد. قوانین ایالت نیویورک به دادستان کل اجازه می‌دهد درباره تخلف‌ها و تقلب‌های مکرر در معاملات تجاری تحقیق کند. در دادخواست علیه دونالد ترامپ آمده بود که او ثروت خود را طی یکی از سال‌های سپری شده سه میلیارد و ۶۰۰ میلیون دلار بیشتر از رقم واقعی آن اعلام کرده بود. او به این ترتیب با ارائه چهره‌ای ثروتمندتر از خود توانسته بود از وام‌هایی با شرایط بهتر و درصد بهره کمتر استفاده کند. با وجود پرونده‌های متعدد رئیس جمهور سابق آمریکا، نتایج نظرسنجی‌ها نشان می‌دهد دونالد ترامپ با فاصله محبوب‌ترین سیاستمدار حزب جمهوری‌خواه برای انتخابات ۲۰۲۴ است. ترامپ حتی در رقابت با جو بایدن هم در برخی ایالت‌ها پیشتاز است. این وضعیت نشان می‌دهد، احتمالا جمهوری‌خواهان بتوانند با ترامپ، طومار بایدن را درهم بپیچند اما نباید این را هم از نظر دور داشت که جمهوری‌خواهان تمام تشکیلات‌شان را پشت سر کسی قرار داده‌اند که تنها و اولین رئیس جمهور در تاریخ آمریکاست که با پرونده‌های کیفری دست و پنجه نرم می‌کند. پیروزی با کاندیدایی با این سطح از اتهامات و محکومیت، لکه ننگی بر پیشانی حزب جمهوری‌خواه خواهد بود. حزب جمهوری‌خواه برای باز پس گرفتن قدرت، حزب را تبدیل به تشکیلات فردی دونالد ترامپ کرد. این قمار بزرگی است که اگر به هر شکل منجر به نتیجه نشود، شرمساری طولانی‌مدتی را برای جمهوری‌خواهان به دنبال خواهد داشت. آنها همین امروز هم متهمند که در شورش ۶ ژانویه به ساختمان کنگره، از ارزش‌هایی همچون دموکراسی دفاع نکردند و با سکوت‌شان از ترامپ و هوادارانش حمایت کردند.

در این گزارش به بهانه محکومیت تازه ترامپ، به بررسی وضعیت جمهوری‌خواه‌ها در چند ماه مانده به انتخابات ریاست جمهوری ۲۰۲۴ پرداخته شده است.

PENNSYLVANIA for
BIDEN
HARRIS
TRUMP
KEEP AMERICA GREAT
TRUMP
THE LAW AND ORDER PRESIDENT

تک‌مهره جمهوری‌خواهان

بلافاصله پس از انتخابات میان‌دوره‌ای کنگره آمریکا در نوامبر ۲۰۲۲، ترامپ نامزدی خود را برای نامزدی ریاست جمهوری جمهوری‌خواهان در سال ۲۰۲۴ اعلام کرد و متعاقبا محبوب‌ترین نامزد ریاست جمهوری در میان رای‌دهندگان جمهوری‌خواه باقی ماند. در سال ۲۰۲۳، اتهامات جنایی ترامپ در مورد چندین اتهام جنایی ایالتی و فدرال -ازجمله موارد مربوط به کلاهبرداری تجاری در ارتباط با پرداخت پول به یک ستاره فیلم‌های ضداخلاقی، حفظ و پنهان کردن اسناد طبقه‌بندی‌شده توسط ترامپ پس از خروج از کاخ سفید، تلاش‌های مختلف برای لغو انتخابات ریاست جمهوری ۲۰۲۰ و سایر اتهامات- رقابت ریاست جمهوری جمهوری‌خواهان و به احتمال زیاد خود انتخابات ریاست جمهوری را از نظر تاریخی در وضعیت بی‌سابقه‌ای قرار داد. در هیچ رقابت دیگری برای ریاست جمهوری ایالات‌متحده، نامزد اصلی یا نامزد هر یک از احزاب اصلی (جمهوری‌خواه یا دموکرات) تحت کیفرخواست جنایی قرار نگرفته است. براساس کیفرخواست‌های فدرال و ایالتی، تلاش‌های ترامپ برای براندازی انتخابات ۲۰۲۰ شامل مشارکت وی در توطئه برای ایجاد فهرست‌های متقلبانه از سوی انتخاب‌کنندگان طرفدار ترامپ در برخی از ایالت‌های درحال تغییر و تحت فشار قرار دادن مقامات جورجیا برای «یافتن» آرای کافی و اعلام پیروزی ترامپ در انتخابات است.

در ۲۰۲۴، ترامپ با رقبای بسیار بیشتری نسبت به بایدن برای نامزدی خود مواجه بود. تا ژوئن ۲۰۲۳ تقریبا ۱۲ جمهوری‌خواه غیر از ترامپ نامزدی خود را اعلام کرده بودند. مهم‌ترین آنها «نیکی هیلی» است که به‌عنوان سفیر ایالات‌متحده در سازمان ملل در دوره ترامپ (۱۸-۲۰۱۷) و به‌عنوان فرماندار کارولینای جنوبی (۲۰۱۷-۲۰۱۱) خدمت کرده بود. همچنین «ران دیسانتیس» فرماندار فلوریدا (۲۰۱۹) و «مایک پنس» معاون رئیس جمهور سابق ایالات‌متحده (۲۰۲۱-۲۰۱۷) از دیگر نامزدهای حزب جمهوری‌خواه بودند. از آنجایی که بیش از ۵۰ درصد از رای‌دهندگان جمهوری‌خواه از ترامپ حمایت کردند، اکثر رقبای اصلی او از انتقاد مستقیم از ترامپ اجتناب کردند. آنها درعوض خود را محافظه‌کاران قابل اعتمادی معرفی کردند که با هیچ یک از چالش‌های حقوقی جدی که تهدید به حذف حمایت از ترامپ در میان رای‌دهندگان مستقل بود، مواجه نشدند. با صدور کیفرخواست‌های ترامپ، محبوبیت او در میان جمهوری‌خواهان آن‌طور که رقبای او انتظار داشتند، کاهش قابل توجهی نداشت. درواقع برخی از نظرسنجی‌ها نشان می‌داد که حمایت او افزایش‌یافته یا تقویت شده است. به‌واسطه این اقبال عمومی، دونالد ترامپ از شرکت در مناظره‌های اولیه ریاست جمهوری که توسط کمیته ملی جمهوری‌خواهان برگزار می‌شد، امتناع کرد. حتی با وجود پرونده‌های حقوقی و کیفری علیه او، ترامپ همچنان بر رقبای خود در نظرسنجی رای‌دهندگان جمهوری‌خواه تسلط داشت. واقعیت این بود که بخش قابل توجهی از رای‌دهندگان جمهوری‌خواه همچنان ادعاهای مکرر (اما بدون پشتوانه) ترامپ مبنی بر اینکه اتهامات جنایی و مدنی علیه او نادرست و با انگیزه‌های سیاسی هستند را پذیرفتند.

اکثر رقبای ترامپ که هیچ چشم‌انداز روشنی برای رقابت با وی نداشتند تا پایان سال ۲۰۲۳ مبارزات انتخاباتی خود را رها کردند. رای‌گیری‌های حزبی هم نشان می‌داد جمهوری‌خواهان به هیچ گزینه‌ای به جز ترامپ فکر نمی‌کنند. پس از اینکه ترامپ در ژانویه ۲۰۲۴ به راحتی در حزب جمهوری‌خواه آیووا به پیروزی رسید، دیسانتیس که مدت‌ها بعد از ترامپ محبوب‌ترین نامزد ریاست جمهوری جمهوری‌خواه بود، از رقابت کنار رفت تا تنها یک رقیب دیگر برای ترامپ باقی بماند؛ نیکی هیلی. به نظر نمی‌رسد ترامپ برای پیروزی در کنوانسیون ملی جمهوری‌خواهان که در ماه ژوئیه برگزار می‌شود، دشواری خاصی داشته باشد. در کنوانسیون ملی هر نامزدی که بتواند آرای ۱۲۱۵ نماینده را تضمین کند، کاندیدای نهایی حزب خواهد شد.

چالشی به نام پرونده‌های قضایی

کمپین دونالد ترامپ متمرکز بر ایالت‌هایی است که جمعیت بیشتری از انجیلی‌های سفیدپوست و غیرتحصیل‌کرده داشته و همچنین ایالت‌هایی که در انتخابات مقدماتی سال ۲۰۱۶ عملکرد بهتری داشته‌اند. اما در کنار کمپین تاثیرگذار وی، ترمز ترامپ در دست سیستم قضایی ایالات‌متحده آمریکاست. رئیس جمهور سابق آمریکا با ۹۱ مورد اتهام در دو دادگاه ایالتی و دو ناحیه فدرال مختلف مواجه است که هرکدام از آنها می‌تواند منجر به صدور حکم حبس برای او شود.

وکلای ترامپ بر مصونیت سیاسی رئیس جمهور تکیه می‌کنند اما ششم فوریه (۱۷ بهمن) هیاتی متشکل از سه قاضی دادگاه استیناف ناحیه کلمبیا، با اشاره به تلاش‌های ترامپ برای تغییر نتیجه انتخابات ریاست جمهوری ۲۰۲۰، وی را فاقد مصونیت خواند. وکلای ترامپ بر همین اساس از قضات دیوان عالی ایالات‌متحده خواسته‌اند حکم این دادگاه را متوقف کند. مشخص نیست که دیوان چه رایی در این زمینه خواهد داد اما اگر رای آن پذیرش مصونیت سیاسی رئیس جمهور در جریان حمله ششم ژانویه به کنگره باشد، این حکم مجوزی برای سایر روسای جمهور برای اقدامات اینچنینی خواهد شد. با این حال حربه اصلی وکلای ترامپ، تعویق محاکمات به هر شکل ممکن در فرآیند رسیدگی به اتهامات رئیس جمهور سابق است تا شاید او مجددا بتواند رئیس جمهور آمریکا شود. این یک استراتژی است که می‌تواند نتیجه دهد. وکلای ترامپ می‌گویند که برگزاری یک دادگاه کیفری طولانی‌مدت به توانایی‌های کسی که در اوج فعالیت‌های انتخاباتی است، آسیب می‌زند. برنامه‌ریزی پرونده واشنگتن اکنون در دست قضات دیوان عالی است و به زودی باید تصمیم بگیرند که آیا دونالد ترامپ مصونیت اجرایی دارد یا خیر. دادگاه مداخله در انتخابات ریاست جمهوری ۲۰۲۰ ابتدا قرار بود در ۴ مارس آغاز شود، اما زمانی که ترامپ شروع به پیگیری ادعاهای مصونیت خود کرد، این تاریخ لغو شد. تصمیم قاضی برای شروع محاکمه ترامپ در ماه آینده در منهتن این احتمال را می‌دهد که دادگاه فدرال ترامپ به اتهام توطئه برای لغو انتخابات ۲۰۲۰ در اواخر بهار یا اوایل تابستان برگزار شود. قاضی پرونده گفته است که محاکمه می‌تواند حدود شش هفته به طول بینجامد. اگر دیوان عالی به سرعت تصمیم بگیرد، از نظر تئوری ممکن است که پرونده مداخله در انتخابات تا اواخر ماه مه در مقابل هیات منصفه قرار گیرد. اما اگر دادگاه عالی تصمیم بگیرد که به اعتراض رسیدگی کند، حتی اگر به سرعت برای حل آن اقدام کند، احتمالا پرونده در تابستان به محاکمه می‌رود. با این حال، یک گزینه وجود دارد که این پرونده را از محاکمه تا پس از انتخابات باز می‌دارد و آن این است که اگر دیوان عالی تصمیم به رسیدگی به درخواست تجدید نظر مصونیت آقای ترامپ بگیرد اما برای صدور حکم وقت بگذارد، به جز پرونده‌های مدنی، رئیس جمهور پیشین آمریکا چهار پرونده کیفری دارد.

پرداخت پول به بازیگر فیلم‌های غیراخلاقی

ماجرای پرداخت حق‌السکوت به یک بازیگر فیلم‌های غیراخلاقی، باعث شد تا در سال ۲۰۲۳ ترامپ توسط دادستان منهتن به اتهامات ایالاتی مربوط به پرداخت پول در سال ۲۰۱۶ متهم شود. دادستان‌ها ترامپ را متهم به عدم شفافیت احتمالی در ثبت درست مبالغ در دفاتر بازرگانی کرده است. ترامپ متهم است که در قالب حق‌السکوت به این زن ۱۳۰ هزار دلار پرداخت کرده است.

خروج اسناد طبقه‌بندی‌شده

در پرونده دیگر ترامپ متهم است که اسنادی طبقه‌بندی‌شده را از کاخ سفید پس از پایان مسئولیتش خارج کرده و در برابر تلاش‌های دولت برای بازیابی این اسناد مقاومت کرده است. در ژوئن ۲۰۲۳ هیات منصفه فدرال در میامی به این پرونده ورود کرد. ترامپ این پرونده را پاپوش دموکرات‌ها خوانده است. در این پرونده ترامپ متهم است که چنین اسنادی طبقه‌بندی‌شده را که ظاهرا از سوی پنتاگون برای حمله به ایران تهیه شده، به صورت غیرقانونی حفظ کرده است. احتمالا دادگاه مربوط به این پرونده در بهار آغاز می‌شود مگر اینکه با حکم دیوان عالی ایالات‌متحده و اعطای مصونیت سیاسی، این اتفاق دست‌کم تا زمان برگزاری انتخابات ریاست جمهوری به تعویق بیفتد.

تلاش برای تغییر نتیجه انتخابات

اصلی‌ترین اتهام ترامپ در مورد تلاش‌های رئیس جمهور سابق و متحدانش برای تغییر نتیجه انتخابات ریاست جمهوری سال ۲۰۲۰ است؛ براساس کیفرخواست صادره، ترامپ تلاش کرده از جریان حمله به ساختمان کنگره در ۶ ژانویه ۲۰۲۱ و خشونت و هرج‌ومرج در ساختمان کنگره سوءاستفاده کند. در آن روز، ترامپ معاون خود، مایک پنس، را تحت فشار قرار داده بود تا پیروزی جو بایدن را اعلام نکند و عملا «قانون را نقض کند.»

تقلب در انتخابات جورجیا

علاوه بر موارد پیشین، ترامپ در ۱۴ اوت به همراه ۱۸ نفر دیگر از سوی هیات منصفه آتلانتا به اتهامات ایالتی ناشی از تلاش‌ها برای لغو شکست انتخاباتی‌اش در سال ۲۰۲۰ متهم شده است. در این پرونده چهار نفر به جرم خود اعتراف کرده‌اند. این کیفرخواست چهارمین پرونده کیفری ترامپ است؛ و بخشی از تلاش‌های واضح رئیس جمهور سابق برای تغییر در نتیجه انتخابات چهار سال قبل را پوشش می‌دهد. موضوع اصلی این پرونده به تماس تلفنی ترامپ با وزیر امور ایالتی جورجیا بازمی‌گردد که ترامپ از او خواسته بود آرایی را مجددا شمارش کند تا بتواند در این ایالت بر جو بایدن پیروز شود. این پرونده حتی درصورتی که ترامپ رئیس جمهور شود نیز ادامه خواهد داشت و ترامپ نخواهد توانست خود و یا متحدانش را در محکومیت‌های ایالتی احتمالی عفو کند.

وضعیت دموکرات‌ها در انتخابات ۲۰۲۴

در طرف مقابل و در اردوگاه دموکرات‌ها، شاهد روند متفاوتی از جمهوری‌خواهان هستیم؛ بدین معنا که هر چه به انتخابات نزدیک‌تر شده‌ایم، ثبات و آرامش درونی حزب با چالش‌ها و مخاطرات جدی‌تر و بعضا جدیدتری مواجه شده است. در همین راستا در ادامه بحث تلاش شده تا به برخی از مهم‌ترین مشکلات و مخاطرات دموکرات‌ها در آستانه انتخابات اشاراتی داشته باشیم.

مهم‌ترین چالش‌های حزب دموکرات در حوزه داخلی

الف) معضلی به نام بایدن: روال معمول در انتخابات ریاست جمهوری آمریکا بر این است که حزب صاحب کرسی ریاست جمهوری در مقایسه با حزب رقیب از موقعیتی به نسبت برتر برخوردار می‌باشد؛ به‌ویژه در شرایطی که رئیس جمهور مستقر دوره اول را سپری کرده و امکان انتخاب مجدد وی وجود داشته باشد. بر چنین مبنایی است که اکثر روسای جمهور ایالات‌متحده موفق شده‌اند دو دوره متوالی ممکن برای تصدی‌گری ریاست جمهوری را سپری کنند. اما در این بین برخی از روسای جمهور و احزاب حامی آنها نیز بنابر برخی شرایط و پیشامدها، نتوانسته‌اند برای دومین بار متوالی پیروز رقابت شوند که جیمی کارتر، جورج بوش پدر و ترامپ آخرین نمونه‌های چنین رخدادی به شمار می‌آیند. اکنون دموکرات‌ها به شدت نگران وقوع موقعیتی مشابه برای بایدن و حزب‌شان هستند. نظرسنجی‌ها در ماه‌های گذشته در مورد محبوبیت بایدن در بین رای‌دهندگان آمریکایی (آخرین نظرسنجی مشترک رویترز و ایپسوس رقم محبوبیت بایدن را تنها ۳۵ درصد نشان می‌دهد) و حتی دموکرات‌ها، حکایت از آن دارد که این نگرانی‌ها چندان هم بی‌مورد نیستند.

اما در مورد دلایل تردیدها نسبت به پیروزی مجدد بایدن، می‌توان به دو عامل مهم اشاره کرد:

۱. کهولت سن بایدن: سن و سال بایدن که در حال حاضر و پیش از برگزاری انتخابات دور بعد، او را به پیرترین رئیس جمهور تاریخ آمریکا مبدل ساخته است، نخستین مشکل بایدن محسوب می‌شود. اما مساله مهم فقط بحث ۸۱ سال سن وی نیست، بلکه رفتارها و اعمالی که از بایدن در طی چند ماهه اخیر سر زده است بیش از هر چیز مایه نگرانی محسوب می‌شود. گاف‌های متعدد بایدن در جلسات رسمی و غیررسمی به قدری تکرار شده و جلب توجه کرده‌اند که حتی دستمایه تمسخر رقبای جمهوری‌خواه و شخص ترامپ قرار گرفته‌اند. در این رابطه حتی در میان سیاستمداران دموکرات هم تردیدهای جدی بروز پیدا کرده است، چنانکه تعداد قابل ملاحظه‌ای از آنها نسبت به توانایی بایدن برای مشارکت در انتخابات سال جاری و به تبع آن توان وی برای اداره کشور در دوره آتی، ابراز نگرانی داشته‌اند. اکنون بایدن باید رای‌دهندگان دموکرات و آمریکایی را متقاعد کند که توانایی لازم برای نشستن بر مسند ریاست جمهوری برای یک دوره دیگر را دارد. در این بین بایدن نه تنها بر توانایی جسمی خود تاکید دارد، بلکه به شدت بر این باور نیز اصرار دارد که تنها کسی است که می‌تواند در انتخابات ۲۰۲۴ از پس ترامپ برآمده و منجی دموکراسی آمریکایی باشد. به نظر می‌رسد که این تنها وجه مثبتی است که می‌تواند دموکرات‌ها را به چشم‌پوشی از اوضاع جسمی وی ترغیب کند.

۲. هانتر بایدن دردسرساز: کهولت سن و قابلیت‌های جسمی تنها مشکلی نیست که پیش‌روی بایدن و دموکرات‌ها قرار دارد. موضوع هانتر بایدن، پسر جو بایدن و حواشی پیرامون او که تمامی نیز ندارد، مساله دیگری است که دموکرات‌ها و بایدن را در برابر ترامپ و جمهوری‌خواهان به شدت آسیب‌پذیر ساخته است. هانتر که پس از مرگ برادر بزرگش، تنها پسر رئیس جمهور بایدن محسوب می‌شود، با پرونده‌های متعدد و بزرگ و کوچکی مواجه است که هر روز هم بر شمار آنها افزوده می‌شود. پرونده فساد و دریافت رشوه از شرکت نفتی و گازی اوکراینی بوریسما بزرگ‌ترین و جنجالی‌ترین مورد است که حتی باعث کشیده شدن پای بایدن به این پرونده نیز شده است. ادعای مدیران شرکت در مورد پرداخت رشوه ۵ میلیون دلاری به هانتر برای مداخله در پرونده قضایی شرکت در اوکراین از طریق قدرت و نفوذ پدرش و تقارن زمانی این درخواست با فشار جو بایدن، معاون وقت رئیس جمهور آمریکا به دولت اوکراین برای برکناری دادستان این کشور و در پی آن تغییر بازپرس پرونده شرکت بوریسما، همگی مواردی هستند که باعث شده‌اند تا جمهوری‌خواهان در آستانه انتخابات ریاست جمهوری، نسبت به گشودن پرونده استیضاح بایدن اقدام کرده و خواهان انجام تحقیقات در این زمینه شوند. اگر چه هنوز مدارک مستند و مستدلی برای همکاری بایدن با پسرش و ادعاها نسبت به دریافت رشوه از سوی شخص بایدن ارائه نشده است، اما نفس طرح این موضوع در رقابت‌های انتخاباتی می‌تواند به اعتبار بایدن لطمه وارد کرده و انرژی زیادی را از او و تیم تبلیغاتی‌اش بگیرد. علاوه بر این مورد هانتر بایدن با پرونده‌ها و مشکلات متعدد دیگری هم دست و پنجه نرم می‌کند که اعتیاد به مواد مخدر، فرار مالیاتی و خرید غیرقانونی اسلحه تنها بخشی از آنها است. در آخرین مورد نیز کشف مقدار قابل توجهی کوکائین از داخل کاخ سفید یک بار دیگر اذهان را به سوی او سوق داد. با این همه بایدن به شکلی تمام قد پشت پسرش ایستاده و او را مایه غرور و افتخار خود می‌داند، چراکه موفق شده از اعتیاد شدید دست کشیده و به زندگی عادی بازگردد.

ب) شکاف نسلی میان دموکرات‌ها: موضوع کهولت سن بایدن علاوه بر توانایی‌های جسمی او، مشکلات دیگری را نیز خلق کرده است که پدیدار شدن یک شکاف نسلی آشکار میان جوانان و اعضای کهنسال و باسابقه حزب یکی از مهم‌ترین آنها به شمار می‌رود. بحث سن و سال سیاستمداران در آمریکا و زمان و شرایط بازنشستگی آنها مدت‌هاست که در هر دو حزب دموکرات و جمهوری‌خواه به موضوعی درخور تامل تبدیل شده است چنانکه کوین مانگر، یکی از اساتید دانشگاه در آمریکا در این رابطه کتابی با نام «شکاف سنی: چرا نسل پرزاد و ولد هنوز بر سیاست و فرهنگ آمریکا تسلط دارد» به نگارش درآورده است. وی بر این باور است که سنای کنونی با میانگین ۶۵ سال سن پیرتر از همیشه است و اداره کشور توسط افراد بالای ۸۰ سال را هم باید یک وضعیت منحصر به فرد تلقی کرد. اوضاع دموکرات‌ها در این رابطه بیش از حد خراب است؛ صرف نظر از بایدن ۸۱ ساله، دایان فاینستاین، سناتور دموکرات چندی پیش در حالی در سن ۹۰ سالگی درگذشت، که با درخواست‌های زیادی برای کناره‌گیری مواجه

ادامه در صفحه ۱۵

ادامه از صفحه ۱۴

بود. نانسی پلوسی ۸۳ ساله اعلام کرده است که در انتخابات آتی باز هم شرکت خواهد کرد. همه اینها در شرایطی رقم می‌خورد که مواضع اکثر این افراد در اغلب مسائل با نظرات و رویکردهای اعضای جوان و پیشروی حزب دچار فاصله و واگرایی شده است. مساله فلسطین که در آینده به آن خواهیم پرداخت، یکی از مصادیق برجسته این موضوع به شمار می‌آید. بدین ترتیب بسیاری از مردم و به خصوص جوانان آمریکایی خواهان کنارگیری این افراد از مناصب سیاسی و جایگزینی‌شان با جوانان هستند. یک سناتور بازنشسته دموکرات در مورد عدم تمایل سیاستمداران کهنسال به بازنشستگی می‌گوید: «واقعیت این است که آنها زندگی دیگری ندارند. بعضی هم هستند که نمی‌خواهند مقام و منزلت‌شان را از دست بدهند.» اما گویا تحرکاتی در این زمینه هم انجام گرفته و به تعبیر یکی از سیاستمداران آمریکایی «دیوار خاکستری» فرو ریخته است. راهیابی مکسول فراست، سیاهپوست ۲۵ ساله حزب دموکرات به مجلس نمایندگان آمریکا و اعلام کناره‌گیری جو منشن ۷۶ ساله از انتخابات آتی، می‌توانند نشانه‌هایی از این تحول باشند؛ تحولی که بیش از همه مورد نیاز حزب دموکرات است، چراکه آنها همواره روی رای جوانان حساب ویژه‌ای باز کرده و سرمایه‌گذاری‌های هنگفتی در این باره انجام داده‌اند.

سیاست‌های مهاجرتی دولت بایدن: اتفاقات اخیر در تگزاس و تقابل سیاسی و حقوقی که میان دولت فدرال و فرماندار تگزاس و البته در کنار آن چند ایالت دیگر بر سر مهاجران به وجود آمده است، جای تردیدی باقی نمی‌گذارد که مساله مهاجرت و پذیرش مهاجران مهم‌ترین محور و کانون اصلی رقابت‌های انتخاباتی در حوزه مسائل داخلی را شکل خواهند داد. نباید فراموش کنیم که این موضوع در دو انتخابات گذشته (۲۰۱۶ و ۲۰۲۰) و در هر دو رقابتی که یکی به پیروزی و دیگری به شکست ترامپ منتهی شد، نقشی تعیین‌کننده را ایفا کرده بود. پس از پیروزی ترامپ در سال ۲۰۱۶ وی سیاست‌های بسیار سختگیرانه‌ای را در مساله مهاجرت اتخاذ کرده و به خصوص با صدور فرمان ساخت دیوار حائل میان آمریکا و مکزیک، رویکردهای به شدت ضدمهاجرتی را در پیش گرفت. پس از پیروزی دموکرات‌ها و بایدن در انتخابات ۲۰۲۰، فضا و جو عمومی و سیاستگذاری‌های دولتی ناخودآگاه به سمتی لغو اقدامات و قوانین ترامپ در زمینه مهاجرت پیش رفت و نتیجه آن شد که شاهد افزایش روند مهاجرت‌ها به سوی آمریکا و تبدیل شدن آن به موج مهاجرتی در یکی دو سال اخیر و به‌ویژه پس از لغو محدودیت‌های کرونایی باشیم. نگاهی به آمارهای منتشرشده در این زمینه به خوبی گویای همین موضوع است: «از زمان ریاست جمهوری بایدن بیش از ۱٫۳ میلیون نفر که از مرز عبور کرده‌اند، از سوی دولت مورد پذیرش قرار گرفته‌اند که از کل جمعیت شهر شیکاگو بیشتر است. همزمان حداقل بیش از ۱٫۷ میلیون نفر نیز هستند که به‌رغم گذشت تاریخ مدارک اقامتی یا ویزایشان، همچنان به شکلی مخفیانه در آمریکا زندگی می‌کنند.» این موارد تنها بخش کوچکی از واقعیت‌های موجود در زمینه مسائل مهاجرتی هستند که نگرانی شدید فرمانداران ایالت‌های جنوبی همچون تگزاس را برانگیخته است. در چنین موقعیتی صدور فرامینی از سوی دولت و دادگاه فدرال درمورد برداشتن موانع مرزی در جنوب، کاسه صبر جنوبی‌ها را لبریز کرده و آنها را به سوی صف‌کشی سیاسی و نظامی در برابر دولت فدرال کشانده است؛ موضوعی که در تعبیر برخی خطر جنگ داخل دیگری را بیخ گوش ایالات متحده قرار داده است. اکنون به نظر می‌رسد جمهوری‌خواهان نیز از این فرصت حداکثر بهره را برده و با ریختن بنزین روی آتش، بیش از پیش بر دموکرات‌ها فشار می‌آورند. در این مسیر آنها حتی از قربانی ساختن اوکراین هم دریغ نورزیده و کمک‌ها به اوکراین را با مسائل مهاجرتی در بودجه عمومی کشور گره زده‌اند. کوتاه آمدن دموکرات‌ها و بایدن در برابر این فشارها برای آنها تبعات چندگانه‌ای به دنبال دارد که از دست دادن حمایت رنگین‌پوستان و لاتین‌تباران در انتخابات تنها یکی از آنها محسوب می‌شود. با این حال برخی تحلیلگران سیاسی معتقدند که اقدام بایدن در رد درخواست جمهوری‌خواهان اشتباه بوده است؛ چراکه گره زدن کمک‌ها به اوکراین با مسائل مهاجرتی، می‌توانست فرصتی برای بایدن باشد تا با اعمال سیاست‌های مهاجرتی جدید از این اوضاع بی‌سر و سامان خارج شده و در عین حال تقصیر این تغییر رویکردها را متوجه جمهوری‌خواهان سازد. اما در شرایط فعلی اوضاع کاملا به زیان دموکرات‌ها پیش می‌رود. تنها در ماه نوامبر ۲۵۰ هزار کوشش برای عبور از مرزهای جنوبی وجود داشته و با پیش‌بینی پیروزی احتمالی ترامپ در انتخابات آتی، بدون شک این روند سیل‌آسا تشدید نیز خواهد شد.

مهم‌ترین معضلات دموکرات‌ها در عرصه سیاست خارجی

درحالی‌که دموکرات‌ها در حوزه داخلی با معضلات متعددی دست‌وپنجه نرم می‌کنند، به همان اندازه یا شاید حتی بیشتر از آن با مسائل مهمی در حوزه بین‌المللی مواجه هستند. مساله چین و تایوان، سرکشی‌های کره‌شمالی، برنامه هسته‌ای ایران، تضعیف اعتبار بین‌المللی ایالات‌متحده و درنهایت نظم بین‌المللی نوین در حال شکل‌گیری بخشی از این مسائل هستند. اما در میان همه این موارد، به نظر می‌رسد سه موضوع در حال حاضر برای دموکرات‌ها از اهمیت بیشتری در عرصه رقابت‌های انتخاباتی برخوردار باشد:

الف) خروج آشفته و خفت‌بار از افغانستان: اگر تاریخ مداخلات آمریکا در افغانستان را از زمان اشغال این کشور توسط شوروی سابق مورد بررسی قرار دهیم متوجه خواهیم شد که این موضوع طی چند دهه اخیر حداقل هشت رئیس جمهور آمریکا را به شکلی گرفتار خود ساخته است. جیمی کارتر، رونالد ریگان، جرج بوش پدر، بیل کلینتون، جرج بوش پسر، باراک اوباما، دونالد ترامپ و سرانجام جو بایدن؛ همگی روسای جمهوری بودند که تحولات افغانستان همواره بخشی از رویکردهای سیاست خارجی آنها را تشکیل می‌داد. اگرچه مداخلات اولیه آمریکا در افغانستان با هدف فرو بردن رقیب سنتی و ابرقدرت شرق در باتلاق سیاسی و نظامی انجام گرفته و نتایج مثبتی نیز به همراه داشت، اما هیچ‌گاه پیش‌بینی نمی‌شد که در آینده نه چندان دور، خود نیز گرفتار همین باتلاق سیاسی و نظامی شده و در منجلاب آن فرو روند.

دونالد ترامپ که از این میراث به جای مانده روسای جمهور سابق به تنگ آمده بود به امضای توافقی با طالبان تن داد که تنها دستاورد مهم آن می‌توانست خروج آبرومندانه از افغانستان باشد. خروج زودهنگام ترامپ از کاخ سفید مانع از آن شد که وی میوه این توافق را بچیند و انتظار جو بایدن هم برای برداشت میوه رسیده این توافق با فرار غافلگیرکننده اشرف غنی، فروپاشی نظام جمهوریت و سلطه مجدد طالبان کاملا بر باد رفت. نتیجه این شد که بر خلاف برنامه‌ریزی‌ها و پیش‌بینی‌ها نیروهای آمریکایی با بدترین و خفت‌بارترین شکل ممکن افغانستان را ترک کنند و نه‌تنها مهم‌ترین دستاورد ظاهری توافق دوحه برای آمریکا از بین برود، بلکه واشنگتن به متهم ردیف اول تقدیم حکومت کابل به طالبان و رها کردن مردم افغانستان، آن هم پس از دو دهه اشغال نظامی، تبدیل شود. اکنون و در این شرایط افغانستان می‌تواند دو سوژه داغ انتخابات ریاست جمهوری باشد؛ اول چگونگی خروج خفت‌بار از این کشور که هم جمهوری‌خواهان و هم دموکرات‌ها می‌توانند یکدیگر را در این رابطه مورد ملامت و شماتت قرار دهند. اما سوژه دوم که به تسلط دوباره طالبان بر افغانستان و تبعات و پیامدهای آن بازمی‌گردد، بیش از همه می‌تواند دامنگیر دموکرات‌ها باشد. اقدامات طالبان در برخورد با مسائلی همچون کار و آموزش زنان و نوع حکومتداری آنها در کشور می‌تواند با رویکردهای سنتی و ادعاهای حزب دموکرات در دفاع از حقوق زنان و ارزش‌های لیبرال دموکراسی در تضاد قرار بگیرد. در چنین شرایطی روابط جاری میان آمریکا و طالبان، آن هم درحالی‌که خبرهای متعددی از تداوم همکاری آنها با برخی گروه‌های تروریستی همچون القاعده منتشر می‌گردد، میتواند موردی بسیار سوال‌برانگیز و در عین حال دردسرساز برای جو بایدن و حزب دموکرات تلقی شود.

ب) مداخله آمریکا در جنگ اوکراین: در سال ۲۰۱۴ و پس از آن که روسیه رسما شبه جزیره کریمه را تصرف و به خاک خود ملحق کرد، بسیاری دولت اوباما را متهم کردند که نسبت به اقدام روس‌ها واکنشی قاطع و محکم از خود نشان نداده است. حمله مجدد روسیه به اوکراین در فوریه ۲۰۲۲ یکبار دیگر این بحث‌ها را به میان کشید و این بار بر حمایت قاطع و کامل از اوکراین در برابر روسیه تاکید شد. اعمال تحریم‌های شدید و چندجانبه علیه روس‌ها، سرازیر شدن کمک‌های هنگفت مالی و نظامی به اوکراین و انجام اقداماتی که حتی امکان وقوع تقابل مستقیم جهان غرب با روسیه را مهیا ساخت، بخشی از رویکردهای کاخ سفید در قبال این بحران را شامل می‌شود. همه این اقدامات با هدف زمینگیر کردن و فراهم ساختن مقدمات شکست روسیه در اوکراین انجام می‌گرفت و البته به نظر می‌رسید که میان هر دو حزب جمهوریخواه و دموکرات بر سر این مساله اتفاق نظر کاملی وجود دارد. برخی نظرسنجی‌ها نیز نشان می‌داد که حداقل دوسوم آمریکایی‌ها از رویکرد دولت بایدن در قبال اوکراین حمایت می‌کنند.

اما اکنون و پس از سپری شدن دو سال از آغاز جنگ در اوکراین، شکاف‌ها و اختلاف نظرهای مشهودی در دیدگاه آمریکایی‌ها نسبت به جنگ اوکراین پدیدار شده است. از یک سو به‌رغم کمک‌های فراوان و بی‌دریغ مالی و نظامی آمریکا و جهان غرب، نه‌تنها دستاورد نظامی قابل ملاحظه‌ای حاصل نشده، بلکه حتی چشم‌انداز پیروزی «کی‌یف» در یک جنگ طولانی‌مدت نیز بیش از پیش کمرنگ شده است. این موضوع تردیدهایی را هم در کاخ سفید و هم در میان جمهوریخواهان نسبت به تداوم کمک‌ها به وجود آورده است. از سوی دیگر با قوت گرفتن احتمال گزینش مجدد ترامپ به‌عنوان نامزد نهایی جمهوریخواهان در انتخابات ریاست جمهوری، دیدگاه‌های او درمورد جنگ اوکراین نیز بیش از پیش مورد توجه قرار گرفته است. در این راستا مواضع و تاکیدات قاطع ترامپ در مورد خاتمه دادن به جنگ اوکراین در کمتر از ۲۴ ساعت، بسیاری از جمهوریخواهان را درباره تداوم کمک‌ها به این کشور دچار تردید و دودلی کرده است. شاید به همین دلیل است که آنها به بهانه‌جویی روی آورده و در فرآیند تصویب بودجه عمومی کشور، کمک‌ها به اوکراین را به مساله مهاجرت در داخل آمریکا گره زده و به تعبیری اقدام به گروکشی کرده‌اند. درنهایت به نظر می‌رسد که دولت بایدن تا زمان برگزاری انتخابات ریاست جمهوری، رویکرد حفظ وضعیت موجود را در قبال اوکراین در پیش بگیرد. بر این اساس اخیرا مطالبی در نشریات آمریکایی منتشر شده که در آنها از تغییر راهبرد کاخ سفید و توصیه به کی‌یف برای اتخاذ مواضع دفاعی به جای تهاجمی، صحبت به میان آمده است. برای رای‌دهندگان آمریکایی که شاهد حضور و ناکامی ایالات متحده در جنگ‌های بی‌پایان چند دهه اخیر بوده‌اند، وعده ترامپ برای خاتمه دادن سریع به مداخله آمریکا در یک جنگ بدون چشم‌انداز روشن دیگر، بدون شک قابل توجه و حتی بسیار جذاب خواهد بود.

ج) دموکرات‌ها در گرداب بحران غزه: کاملا روشن است که هیچ حوزه‌ای در سیاست خارجی نمی‌تواند در انتخابات اخیر به اندازه بحران غزه و مساله فلسطین برای دموکرات‌ها دردسرساز تلقی شود. اکثر نظرسنجی‌های انجام‌شده در این ایام حکایت از آن دارد که بخش وسیعی از جامعه آمریکا با رویکرد کنونی بایدن در حمایت بی چون و چرا و در عین حال بی قید و بند از اسرائیل مشکل دارند. یک رای‌دهنده دموکرات در این زمینه چنین می‌گوید: «قبل از جنگ همیشه فکر می‌کردم اسرائیل متحد دائمی ما است و همیشه از آن حمایت خواهیم کرد. هیچ مشکلی هم با این حمایت نداشتیم؛ اما الان فکر می‌کنم که مردم آمریکا مجبور شده‌اند پس زمینه تاریخی وضعیت جاری را هم در نظر بگیرند.»

اما برای دموکرات‌ها مشکل اصلی وقتی تشدید می‌شود که نارضایتی‌ها از عملکرد دولت بایدن در مساله فلسطین، با برخی پیچیدگی‌های درون حزبی دموکرات‌ها نیز درهم می‌آمیزد. نمونه بارز آن را باید در تاثیر این موضوع در عیان‌سازی شکاف نسلی در میان دموکرات‌ها جست‌وجو کرد. در طی سال‌های اخیر حزب دموکرات روی جذب رای جوانان حساب ویژه‌ای باز کرده و برخی پیروزی آنها در انتخابات ۲۰۲۰ را مدیون این رویکرد می‌دانند. اما اکنون نسبت به تکرار این تاثیرگذاری در انتخابات ۲۰۲۴ تردید جدی وجود دارد که عامل اصلی آن هم می‌تواند به اختلاف نظر شدید جوانان و دولت بایدن بر سر فلسطین بازگردد. براساس نظرسنجی که با همکاری نیویورک تایمز و یک موسسه دیگر آمریکایی انجام شده است، بیش از ۷۲ درصد رای‌دهندگان بین ۱۸ تا ۲۹ سال آمریکایی (اعم از دموکرات و جمهوریخواه) از سیاست‌های بایدن در این حوزه ناراضی هستند. باتوجه به اینکه جمهوریخواهان در مسند قدرت قرار نداشته و صرفا از دور دستی بر آتش دارند، این بایدن و حزب دموکرات هستند که در پیکان انتقادات شدید جوانان قرار گرفته‌اند. برای این جوانان که شاخه پیشرو و ترقی‌خواه حزب را تشکیل می‌دهند، حمایت بایدن و دیگر اعضای مسن و با سابقه حزب دموکرات از اسرائیل و اقدامات آن در غزه، به هیچ وجه جای توجیه و تفسیر ندارد. در مقابل اغلب جوانان خود را نسبت به آرمان تشکیل فلسطین متعهد دانسته و به همین علت نیز بیش از پیش از راس هرم حزب و کادر رهبری سیاسی آن احساس فاصله می‌کنند.

اما دموکرات‌ها با یک پیچیدگی مضاعف دیگر هم در این زمینه مواجه هستند. اغلب حامیان کنونی فلسطین در آمریکا را مجموعه متنوعی از اقلیت‌های قومی و مذهبی تشکیل داده‌اند که همواره و به شکلی سنتی حامی حزب دموکرات بوده‌اند. مسلمانان، رنگین‌پوستان و اقلیت‌های قومی لاتین‌تبار در طی این سال‌ها در زمره پشتیبانان ثابت حزب دموکرات قرار داشته و وزنه سنگینی در سبد رای آنها به شمار آمده‌اند. اما در شرایط فعلی و با مواضع بایدن در مساله فلسطین، آنها نسبت به گزینش مجدد بایدن و حزب دموکرات دچار شک شده‌اند: «به‌عنوان یک عاشق صلح، یک مسلمان و یک مرد سیاهپوست، دیدن قلع‌وقمع شدن فلسطینی‌ها برایم وحشتناک است. برای من سخت خواهد بود که بتوانم با وجدانم کنار بیایم و به رئیس جمهوری رای بدهم که از بسیاری جهات از این وضعیت حمایت می‌کند و در آن دست دارد.» نکته مهم دیگری هم که تحلیلگران سیاسی بدان اشاره دارند این است که اغلب این افراد و به‌ویژه جوانان، حسی از همذات‌پنداری با فلسطینیان دارند و حمایت از آنها را با نبردهای جاری برای برقراری عدالت اجتماعی در آمریکا در ارتباط می‌دانند. یکی از دموکرات‌های جوان در این زمینه می‌گوید: «بسیاری از سازمان‌هایی که در آنها حضور دارم، پیوندی قوی با آنچه فلسطینیان از سر می‌گذرانند برقرار می‌کنند و می‌خواهند از این ارتباط برای سرپا نگه داشتن نبرد خودشان استفاده کنند.»

در هر حال به نظر می‌رسد که مساله فلسطین اکنون به دشوارترین معضل انتخاباتی حزب دموکرات تبدیل شده است و چه بسا اگر حزب دموکرات و بایدن فکری به حال آن نکنند، همان بلایی که تحولات سیاست خارجی و به خصوص انقلاب اسلامی بر سر جیمی کارتر آورد، این بار برای جو بایدن و با قضیه فلسطین تکرار شود. به همین دلیل است که دموکرات‌ها به شدت می‌کوشند تا هرچه سریع‌تر این قضیه فیصله پیدا کرده یا حداقل تا زمان باقی مانده به انتخابات ریاست جمهوری، از شدت آن کاسته شود. ناگفته نماند که در این بین یک مساله مهم به کمک سیاستمداران دموکرات آمده است؛ نگرانی شدید از انتخاب دوباره ترامپ به ریاست جمهوری. واقعیتی که بسیاری از رای‌دهندگان را در گزینش میان بد و بدتر قرار داده است: «این انتخابی میان دو نامزد است و هرچند که سیاست‌های رئیس جمهور بایدن در قبال غزه ممکن است باعث نارضایتی بعضی جوانان شده باشد اما این مساله تغییری در این واقعیت نخواهد داد که او و دونالد ترامپ دو انسان کاملا متفاوت هستند.» با این همه در فضای دوقطبی شدیدی که برای انتخابات ۲۰۲۴ آمریکا پیش‌بینی شده، هر یک رای از دست رفته هم می‌تواند سرنوشت بایدن و حزب دموکرات را تغییر دهد.

نامزدهای دموکرات در انتخابات ۲۰۲۴

در تاریخ انتخاباتی ایالات متحده بسیار به ندرت اتفاق افتاده که حزب مسلط بر قدرت، برای دومین دوره متوالی ریاست جمهوری، فردی غیر از رئیس جمهور مستقر در کاخ سفید را معرفی کند. با این حال چند استثنای مهم تاریخی نیز در این زمینه وجود دارد. به‌عنوان نمونه و در رابطه با حزب دموکرات باید به وقایع انتخاباتی سال ۱۹۶۸ رجوع کرد؛ در جایی که رابرت کندی در دور مقدماتی وارد رقابتی شدید با «لیندون بی جانسون» رئیس جمهور دموکرات مستقر در کاخ سفید و معاون پیشین برادرش جان اف کندی می‌شود و حتی در برخی ایالت‌ها رئیس جمهور را در انتخابات مقدماتی حزب شکست می‌دهد. در پی این شکست‌ها جانسون از ادامه رقابت برای انتخابات ریاست جمهوری اعلام انصراف می‌کند و البته درنهایت با ترور رابرت کندی تا پیش از برگزاری انتخابات، همه چیز به نفع جمهوری‌خواهان تمام می‌شود. مورد دیگر هم رقابت درون حزبی رئیس جمهور جیمی کاتر با سناتور ادوارد کندی در دور دوم نامزدی وی برای ریاست جمهوری است که اگرچه به پیروزی کارتر و تعیین وی به‌عنوان نامزد نهایی حزب دموکرات منتهی شد اما به عقیده بسیاری در شکست نهایی کارتر از ریگان جمهوری‌خواه تاثیر بسزایی داشت. اما در مورد انتخابات اخیر هم باید گفت که دموکرات‌ها اکنون برای تعیین نامزد نهایی حزب در موقعیت بسیار دشواری قرار گرفته‌اند. شاید اگر دو سال پیش از دموکرات‌ها در مورد نامزدشان در انتخابات ۲۰۲۴ سوال می‌شد، قریب به اتفاق آنها بدون هرگونه تردیدی بایدن را معرفی می‌کردند اما اکنون باتوجه به شرایط موجود و به خصوص وضعیت جسمی بایدن، اوضاع برای دموکرات‌ها بسیار پیچیده شده است.

الف. وضعیت بایدن در انتخابات مقدماتی حزب: به نظر می‌رسد اوضاع درون حزبی بایدن در آستانه انتخابات به هیچ وجه خوب نیست و شاید حتی موقعیتی بدتر از لیندون جانسون و کارتر داشته باشد. فقط موضوعی که تاکنون او را سر پا نگاه داشته این است که هنوز انتخابات مقدماتی دموکرات‌ها وارد فرآیند رسمی خود نشده است. علاوه بر این ظاهرا او هنوز از حمایت و پشتیبانی دموکرات‌های مشهوری همچون بیل کلینتون و اوباما برخوردار است و آنها برنامه‌ریزی‌هایی را برای کارزار انتخاباتی بایدن و جمع‌آوری کمک‌های مالی تدارک دیده‌اند. با این حال نظرسنجی‌های عمومی انجام گرفته در آمریکا نشان از تمایل بسیار پایین مردم به کاندیداتوری مجدد وی دارد. بر مبنای نظرسنجی اخیری که از سوی موسسه «فایو ترتی ایت» آمریکا انجام گرفته است، بیش از ۵۵ درصد رای‌دهندگان آمریکایی بایدن را نامزد مناسبی برای ریاست جمهوری نمی‌دانند. نشریه «ویک» نیز از نظرسنجی دیگری در میان دموکرات‌ها خبر داده که بر مبنای آن فقط ۲۶ درصد می‌خواهند که بایدن رئیس جمهور شود. البته ناگفته نماند که وقتی از همین افراد سوال شده که در صورت رقابت بایدن و ترامپ کدام را انتخاب خواهند کرد، ۹۲ درصد به بایدن رای داده‌اند. پس می‌توان این‌گونه برداشت کرد که حمایت دموکرات‌ها از بایدن تا حد بسیار زیادی به حضور ترامپ در انتخابات وابسته است. اگر ترامپ به‌عنوان نامزد جمهوری‌خواهان انتخاب شود، احتمال حمایت دموکرات‌ها از بایدن هم به شدت افزایش خواهد یافت؛ چراکه هنوز کسی از میان دموکرات‌ها وارد گود نشده که بتوان به پیروزی او بر ترامپ باور و اعتماد داشت. بدین ترتیب بایدن در آوریل سال گذشته میلادی رسما نامزدی خود را برای رقابت‌های مقدماتی و درون حزبی اعلام کرد و شعار حفظ آزادی‌های بنیادی و حمایت از دموکراسی آمریکایی را سرلوحه کارزار تبلیغاتی خود قرار داد. در این میان بهبود نسبی اوضاع اقتصادی آمریکا در دوران زمامداری ۴ ساله وی را شاید بتوان مهم‌ترین نقطه قوت وی برشمرد.

ب. دیگر نامزدهای احتمالی حزب دموکرات: از هنگامی که اعتماد دموکرات‌ها به حضور بایدن کمرنگ‌تر شده، نام‌های زیادی برای نامزدی ریاست جمهوری مطرح شده است. اسامی همچون هیلاری کلینتون، «کاملا هریس» معاون کنونی بایدن، «پته بوتجج» وزیر حمل‌ونقل دولت بایدن و سناتور کهنه‌کار «برنی سندرز» در میان گزینه‌های محتمل قرار داشته‌اند. اما به غیر از بایدن، تاکنون تنها ۳ تن به طور رسمی نامزدی‌شان را از جانب حزب دموکرات اعلام کرده‌اند که البته یکی از آنها در همان ابتدای راه مسیر خود را تغییر داد. «رابرت اف کندی جونز» همان کسی بود که ابتدا خود را نامزد حزب دموکرات معرفی کرد اما خیلی زود تغییر عقیده داد و به نامزدهای مستقل پیوست. اما دو نفر دیگر که تاکنون به شکلی رسمی نامزدی خود را اعلام کرده‌اند عبارتند از «ماریان ویلیامسون» و «دین فیلیپس». خانم ماریان ویلیامسون نویسنده ۷۱ ساله آمریکایی، در ماه مارس سال گذشته رسما اعلام کاندیداتوری کرد و شعار عدالت و عشق را برای کارزار انتخاباتی خود برگزیده است. وی انگیزه خود را مبارزه با بی‌عدالتی اقتصادی عنوان می‌کند که درنتیجه تسلط شرکت‌ها بر نظام سیاسی کشور، بر میلیون‌ها آمریکایی تحمیل شده است. میزان محبوبیت وی در میان دموکرات‌ها را پایین و در حدود ۴ تا ۵ درصد تخمین زده‌اند. دین فیلیپس، سناتور تقریبا ناشناخته از ایالت مینه سوتا، میلیونری ۵۴ ساله است که در ماه اکتبر سال گذشته میلادی و با شعار اصلاح آمریکا و اقتصاد آن وارد گود انتخابات شده است. وی بر این باور است که رئیس جمهور بایدن قادر به برنده شدن در انتخابات آتی نخواهد بود. میزان محبوبیت او در میان دموکرات‌ها را تا سطح ۲۳ درصد ارزیابی کرده‌اند.

مستقل‌های دردسرساز

اگرچه هیچ‌گاه در تاریخ آمریکا سابقه نداشته که فردی مستقل و خارج از چهارچوب دو حزب دموکرات و جمهوری‌خواه به کاخ سفید راه پیدا کند اما نقش این مستقل‌ها در خراب کردن آرای دو حزب اغلب قابل توجه بوده است. بررسی لیست گروه‌ها و نامزدهای مستقل نشان می‌دهد که این بار نقش خرابکارانه مستقل‌ها برای حزب دموکرات بسیار مهم‌تر و تاثیرگذارتر از رقیب سنتی‌شان خواهد بود. جنبش بی‌برچسب‌ها که از سال ۲۰۱۰ و ظاهرا با هدف حمایت از میانه‌روی در سیاست آمریکا و بی‌توجهی به افراطیون چپ و راست تشکیل شده است، بیش از همه بر رای دموکرات‌ها تاثیر گذاشته و موجبات نگرانی آنها را فراهم کرده است. رئیس جمهور بایدن یک بار در توصیف این گروه گفته بود که به نظرش این گروه «به آن نفر دیگر» کمک خواهد کرد که اشاره‌ای به ترامپ بوده است. اما این بار در میان نامزدهای انفرادی و مستقل نامی به چشم می‌خورد که بیش از همه باعث دلواپسی دموکرات‌ها شده است؛ «رابرت اف کندی جونیور» که در ابتدا خود را نامزد حزب دموکرات معرفی کرده بود اما وقتی برای رقابت با بایدن به دیوار مخالفت دموکرات‌های سرشناس برخورد کرد، خود را از قید و بند دموکرات‌ها رهایی بخشید و به‌عنوان نامزد مستقل وارد گود رقابت‌ها شد. باتوجه به پیشینه سیاسی و محبوبیت فوق‌العاده خانواده کندی در میان مردم آمریکا، از هم اکنون قابل پیش‌بینی است که او نقش تاثیرگذاری را در شکستن رای دموکرات‌ها ایفا خواهد کرد. در یک نظرسنجی مشترک که از جانب رویترز و ایپسوس انجام گرفته، رابرت کندی می‌تواند در انتخابات ریاست جمهوری بیش از ترامپ به بایدن آسیب برساند. براساس آخرین نظرسنجی‌های انجام گرفته میزان محبوبیت وی در میان جامعه رای‌دهندگان آمریکایی ۱۸ تا ۲۲ درصد برآورد شده و به این ترتیب، کندی به راحتی قابلیت آن را دارد که انتخابات را به رقابتی سه جانبه تبدیل کند. طبیعی است که آرای کندی از سبد دموکرات‌ها برداشته خواهد شد و آنها هستند که زیان اصلی حضور کندی را متحمل خواهند شد.

آیا دموکرات‌ها پلان «بی» دارند؟

هرچند که فعلا این گونه به نظر می‌رسد که سران ارشد حزب دموکرات قصد حمایت از بایدن را داشته و پشت سر او ایستاده‌اند اما باتوجه به فاصله‌ای که با انتخابات داریم و گاف‌های سلامتی جسمی و روانی بایدن که روزبه‌روز بر آنها افزوده می‌شود، بسیاری بر این نظر هستند که دموکرات‌ها باید یک پلان «بی» را برای انتخابات بدون جو بایدن داشته باشند تا همان بلایی که بعد از ترور رابرت کندی بر سرشان آمد، یکبار دیگر تکرار نشود. اما در مورد اینکه پلان بی چه می‌تواند باشد، اخیرا نشریه محافظه‌کار واشنگتن پست مقاله‌ای منتشر کرده که از این جهت بسیار درخور توجه و تامل است. این نشریه در تیتری با این عنوان که «اگر میشل اوباما را در انتخابات ۲۰۲۴ مشاهده کردید، شوکه نشوید!»، معرفی همسر باراک اوباما به‌عنوان نامزد انتخابات ریاست جمهوری در آخرین ایام کارزارهای انتخاباتی را تلویحا همان پلان بی دموکرات‌ها تلقی کرده است. البته این نشریه حضور میشل اوباما را در چهارچوبی توطئه‌آمیز برای کنار گذاشتن بایدن مورد بررسی قرار داده است: «مدتی است که صدای طبل را می‌شنویم، اما حالا صدایش بلندتر شده است. «باراک» رهبر ارکستر ساخت موسیقی را برعهده دارد. به نظر می‌رسد دموکرات‌ها بی‌سر و صدا در حال برنامه‌ریزی هستند. اوباماها اکنون «جو اسلوموشن» را وادار به رفتن می‌کنند... طرح و نقشه آنها چیست؟ در حدود ماه می (اردیبهشت ماه) بایدن اعلام خواهد کرد که نامزد نمی‌شود... نقشه این است که فعلا نقش یک نامزد جدی را بازی کند و همگان فکر کنند که او نامزد نهایی دموکرات‌ها است، درحالی‌که بایدن وارد آخرین سال ریاست جمهوری‌اش شده و نقش اردک لنگ را ایفا می‌کند.» این نشریه محافظه‌کار در ادامه به بررسی وضعیت انتخاباتی میشل اوباما پرداخته و از محبوبیت و اقبال خوب او در میان مستقل‌ها صحبت به میان می‌آورد و اضافه می‌کند که آمدن میشل اوباما به صحنه رقابت‌های انتخاباتی می‌تواند زنگ‌های خطر را برای جمهوری‌خواهان به صدا درآورد. اکنون باید منتظر ماند و دید که آیا تئوری این نشریه محافظه‌کار در مورد پلان بی دموکرات‌ها درست از کار در خواهد آمد یا نه؟

بیست و چهارمین نمایشگاه رسانه‌های ایران
راستی نخستم همیشه جزاز
۲۹ بهمن تا ۲ اسفند ۱۴۰۲ | مصلای تهران
THE 24TH IRAN MEDIA EXPO
شماره شناسه ۱۶۶۵۷۱۵- شماره م.الف ۴۴۷۳